

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๘
วันศุกร์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ที่ประชุมคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยกร่างรัฐธรรมนูญภายใต้หัวข้อเรื่อง “จะยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สังคมไทยมีอนาคตที่ดีเพื่อส่งมอบให้ลูกหลานได้อย่างไร” จากตัวแทนพรรคเพื่อไทย ประกอบด้วย นายโกศล พลกุล อดีตประธานรัฐสภานายสามารถ แก้วมีชัย อดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ในเรื่องแนวทางการปฏิรูปนั้น ได้มีการศึกษาตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเมื่อปี ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน โดยการศึกษาได้แบ่งเป็นช่วง ๆ ซึ่งในช่วงปี ๒๕๔๐ นั้น ได้มีการมองว่าการเมืองไม่ใช่เฉพาะเรื่องของนักการเมืองเท่านั้น โดยควรมีการทำให้การเมืองภาคพลเมืองและระบบการตรวจสอบเข้มแข็งขึ้น ดังนั้น ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ จึงได้กำหนดให้มีองค์กรอิสระ มีศาลรัฐธรรมนูญ และให้ออกาสประชาชนสามารถเสนอร่างกฎหมายและการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนได้ รวมถึงให้สิทธิแก่ประชาชน ผู้ด้อยโอกาส เด็ก และสตรี มากขึ้น ซึ่งทำให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ดี จึงขอเสนอว่าหลักการใหญ่ ๆ ควรให้ยึดรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นหลัก หากมีส่วนใดไม่ดีก็แก้ไข สำหรับเรื่องการนิรโทษกรรมนั้น มีเพียงรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๑๗ เท่านั้นที่เขียนเป็นหลักการไว้ว่าการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือรัฐธรรมนูญไม่สามารถกระทำได้ จึงเห็นว่าหลักการแบบนี้ควรมีการนำมาพิจารณาทบทวนใหม่ ซึ่งในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ครั้งนี้ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญและรัฐบาลเองได้แสดงเจตนารมณ์ชัดเจนต้องการเห็นการปรองดอง และให้เป็นธรรมกับทุกฝ่าย ดังนั้น การเขียนรัฐธรรมนูญควรเน้นที่ตัวบุคคล หรือปัญหามากกว่าโดยไม่จำเป็นต้องลงรายละเอียดมาก และการเขียนนิรโทษกรรมให้กับคณะยึดอำนาจนั้นเห็นว่า ไม่ควรเขียนลงในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งควรปรับให้กระบวนการยุติธรรม องค์กรอิสระ ยึดโยงกับประชาชน และยกเลิกศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยให้มีสิทธิพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเป็นหลัก ตลอดจนควรยกเลิกบทลงโทษตัดสิทธิคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ และควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมือง ส่วนการเลือกตั้งควรใช้แบบเขตเล็ก และสมาชิกวุฒิสภาให้มาจากการเลือกตั้งทั้งหมดเหมือนรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ สำหรับการขจัดทุจริตคอร์รัปชันนั้น ขอให้นิยามคำว่า “ทุจริต” เพิ่มเติมโดยให้ครอบคลุมถึงการบังคับใช้อำนาจที่เลือกปฏิบัติและอคติเพราะถือว่าร้ายแรงกว่าการทุจริตทรัพย์สิน พร้อมทั้งควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับจะต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินต่อสาธารณชน นอกจากนั้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบและถอดถอนได้ และควรกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจากกระบวนการปกครองท้องถิ่น อนึ่ง ในการยกร่างรัฐธรรมนูญควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเมื่อรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จควรมีการทำประชามติเพื่อให้มีความสมบูรณ์

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้มีการพิจารณาข้อเสนอกรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญของคณะอนุกรรมการด้านสารัตถะในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๓ ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาในภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง หมวด ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ หมวด ๓ รัฐสภา และหมวด ๔ คณะรัฐมนตรี มีศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ เป็นประธานอนุกรรมการ ได้เสนอกรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญในส่วนที่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ในหมวด ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี หมวด ๓ รัฐสภา และหมวด ๔ คณะรัฐมนตรีนั้น คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดสภาพปัญหาหลักไว้หลายประการ ได้แก่ การใช้ระบบอุปถัมภ์เพื่อสร้างฐานอำนาจทางการเมืองการปกครอง การขาดความหลากหลายในทางการเมืองทำให้คนบางกลุ่มถูกกีดกันออกไปจากระบบการเมือง และ การใช้อำนาจเข้าไปครอบงำหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ฯลฯ

๒. ลักษณะของระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดีนั้น ต้องเป็นระบบที่ยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์ และควรเป็นระบบที่ เช่น มีการเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่ม ทุกชนชั้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง และเอื้อต่อการถ่วงดุลและตรวจสอบอำนาจระหว่างองค์กรหรือคณะบุคคลที่ใช้อำนาจได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น

๓. หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ปัญหาอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรีนั้น ได้แก่ ควรยังคงระบบรัฐสภา (Parliamentary System) ที่ให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ (Separation of Functions) และถ่วงดุลตรวจสอบอำนาจซึ่งกันและกัน (Balance of Power) ระหว่างรัฐสภาในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติกับคณะรัฐมนตรีในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร โดยมีใช้การแบ่งแยกอำนาจโดยเด็ดขาด (Separation of Power) รวมทั้งควรคงระบบการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร

๔. สำหรับหมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนั้น สภาพปัญหาเกิดขึ้นจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ได้กำหนดรายละเอียดของนโยบายแต่ละด้านไว้เป็นจำนวนมาก และบางส่วนมีข้อความที่ขัดแย้งกันเอง ทำให้คณะรัฐมนตรีที่เข้ามาบริหารงานไม่สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในส่วนนี้ได้ทั้งหมด ดังนั้น จึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การบัญญัติแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในรัฐธรรมนูญควรที่จะสั้น กระชับ ครอบคลุม และควรเขียนให้มีแนวทางในการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

หลังจากนั้น ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการออกแบบระบบการเมืองใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพสังคมวิทยาทางการเมืองและความสัมพันธ์แห่งอำนาจที่เป็นพื้นฐานข้อเท็จจริงทางสังคม (given) ที่ไม่สามารถเปลี่ยนได้ง่าย ๆ เพราะเป็นวัฒนธรรมการเมือง (political culture) รวมทั้งสภาพความเป็นจริงในโครงสร้างทางการเมืองก่อนออกแบบระบบใหม่ และการออกแบบระบบการเมืองต้องดูภาพรวมทั้งหมดประกอบด้วย

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

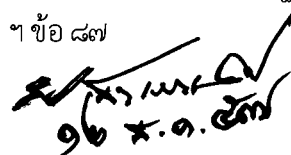
ผู้สรุปผลการประชุม

ว่าที่เรือดรี ยุทธนา สำเนาเงิน

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๘๗

ผู้ตรวจทาน

๑๖ ต.ค. ๕๗